

KISLEXIKON

POCKET ENCYCLOPAEDIA

Tóth Katalin

Országos Meteorológiai Szolgálat, H-1525 Budapest Pf. 38, toth.k@met.hu

IPCC: Éghajlat-változási Kormányközi Testület (Intergovernmental Panel on Climate Change) 1988-ban alakult szervezet. Célja, hogy megvizsgálja és összefoglalja az emberi tevékenységre visszavezethető, a klímaváltozással kapcsolatos kutatási eredményeket. A szervezet nem végez önálló kutatási tevékenységet, hanem referált tudományos publikációkat dolgoz fel, ezek tartalmát pedig a néhány évente megjelenő, összefoglaló jelentéseiben teszi közzé. 2007-ban megosztott Nobel-békedíjjal jutalmazták a szervezet tevékenységét. (Jánosi: *Előrejelzés és döntéshozatal: mennyit segítenek a tudományos módszerek?*)

Meteorográf: mechanikai szerkezetű meteorológiai íróműszer. Egy óraszerkezet található benne, amely egy íróhengert forgat körbe. Ennek segítségével egyszerre több meteorológiai elem (általában hőmérséklet, légnyomás, légnedvesség) értéke kerül feljegyzésre. Magaslégköri mérésekre használt speciális meteorográf neve aerográf (*Dunkel & Sáhó: Egy rendhagyó riport a magyar meteorológia nagy öregjével, Zách Alfréddal*)

Parametrizáció: a számítógépes előrejelzések egyenletrendszerében számos olyan fizikai folyamat található (felhő- és csapadékképződés, sugárzásátvitel, turbulens folyamatok), amelyek

túl bonyolultak, illetve amelyeknek karakterisztikus mérete kisebb a modell térbeli rácsának felbontásánál. A parametrizáció segítségével bonyolult matematikai leírás helyett empirikus összefüggések felhasználásával írjuk le a fizikai folyamatokat. (Jánosi: *Előrejelzés és döntéshozatal: mennyit segítenek a tudományos módszerek?*)

Energiaegyensúlyi klímamodell: olyan modell, amely leírja az éghajlat alapvető viselkedését és jövőbeni alakulását, de kizárólag a különböző energiaformák egymásba alakulását veszi figyelembe. (Križselyi, Szépszó, Szabó, Horányi: *A magyarországi éghajlatváltozásról modellező szemmel*)

Inicializáció: jelentése előkészítés. A kezdeti feltételeket a prognosztikai egyenletek integrálásához alkalmas formában kell megadni. Lényege, hogy az áramlási mező és a nyomási mező a kiindulási makroskálájú szinoptikus helyzetre jellemző formában igazodjék egymáshoz, és így ne eredményezzen irreális oszcillációkat a nyomás, a szél, a hőmérséklet stb. mezőjében a numerikus integráció végrehajtása során. (Jánosi: *Előrejelzés és döntéshozatal: mennyit segítenek a tudományos módszerek?*)

A MAGYAR METEOROLÓGIAI TÁRSASÁG HÍREI

Közhasznúsági jelentés a Magyar Meteorológiai Társaság 2009. évi tevékenységéről

Társaságunk a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény előírása szerint kérte a Fővárosi Bíróságtól nyilvántartásba vételét a közhasznú szervezetek közé. Az eljárás a Pk. 60. 443 ügyiratszámom befejeződött és Társaságunkat 1999. február 16-án bejegyezték a közhasznú egyesületek közé.

Az MMT hatályos Alapszabálya értelmében az alábbi közhasznú tevékenységeket végzi:

- tudományos tevékenység, kutatás;
- nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- kulturális örökség megóvása;
- környezetvédelem;
- euroatlanti integráció elősegítése.

A hatályos jogszabályok előírásai szerint a közhasznúsági jelentést az alábbiakban részletezzük:

1. Költségvetési támogatás felhasználása

Közvetlenül az állami költségvetésből támogatást nem kaptunk.

1.1 Egyéb támogatás

NCA pályázat működésre 500 E Ft. Nemzetközi tagdíjra pályázati úton nyertünk 124 E Ft-ot.

1.2 Kapott közhasznú támogatások kimutatása:

Országos Meteorológiai Szolgálat jogi tagdíja 500 E Ft, a Honvédelmi Minisztérium jogi tagdíja 300 E Ft, egyéb jogi tagdíjak 570 E Ft.

Az SZJA 1%-ból 254 E Ft-ot kaptunk 2009. évben, amiből 178 E Ft-ot eltettünk a 2010-es Vándorgyűlésre.

2. A vagyon felhasználásával kapcsolatos kimutatás:

Társaságunk mérleg szerinti vagyona 2009. dec. 31-én 3473 E Ft volt. A 2009-es évet 1461 E Ft negatív eredménnyel zártuk, ezért vagyonunk ismét csökkent. Állampapírokban 3149 E Ft-ot, bankszámlán 421 E Ft-ot, illetve készpénzben 23 E Ft-ot tartottunk 2009. dec. 31-én. Tárgyi eszközünk állománya nem növekedett, új beszerzésünk nem volt, csak egy számlázó programot vettünk. Figyelembe véve az éves rendes értékcsökkenési leírást, a tárgyi eszközök nettó értéke 33 E Ft, a szoftverek nettó értéke 36 E Ft.

3. Cél szerinti juttatások kimutatása:

30 E Ft-tal járultunk hozzá Bacsó Nándor emléktáblájának fel-

állításához, valamint 20 E Ft-ot ajánlottunk fel az OTDK díjaihoz. 2009. évben díjakra 30 E Ft-ot költöttünk.

4. Vezető tisztségviselőknek nyújtott juttatások:

Vezető tisztségviselőink nemcsak névlegesen, hanem ténylegesen társadalmi munkában látják el önként vállalt feladataikat, amelyért a beszámolási időszakban semmiféle juttatásban nem részesültek, még költségtérítésben sem.

5. Szakmai tevékenységünket a főtitkári beszámoló tartalmazza

Társaságunk működésének 85. évét jelentős élénkülés jellemezte. Számottevően növekedett az előadóülések száma, feltűnően aktívak voltak szakosztályaink és területi csoportjaink, továbbá megtartottuk hagyományos rendezvényeinket is.

Anélkül, hogy részletesen felsorolnám az előadóülések listáját, összefoglalóan annyi mondható el, hogy összesen 47 előadást hallgathattak meg tagtársaink. Ehhez jön még a rendezvényeken megtartott előadások száma. A legnagyobb aktivitást az Agro- és Biometeorológiai Szakosztály, valamint Szombathelyi Területi Csoportunk mutatta. A rendezvények között meg kell említeni a Meteorológiai Világnapról történő megemlékezést és a Meteorológiai Tudományos Napokat. Mindkettőt az Országos Meteorológiai Szolgálattal közösen szerveztük. Sikeres és figyelemfelkeltő volt az a kezdeményezés, amely során 2008-ban pályázatot írtunk ki fiatal éghajlatkutatók számára tudományos dolgozat készítésére. A legjobb öt pályamű szerzője jutalomban részesült, és 2009 áprilisában szóban is bemutathatta dolgozatát. Köszönettel tartozunk a pályázat támogatóinak. Már az első alkalommal sikeres kezdeményezésnek bizonyult 2009-ben a Szőlő és Klíma Konferencia megtartása Kőszegen. A sorozat tovább folytatódik. Az Erdő és Klíma konferenciasorozat immár hatodik alkalommal került megrendezésre. Értékelésként hadd idézzek a konferencia lezárásakor elhangzott gondolatok közül: amellett, hogy a konferenciasorozat messzemenően beváltotta az indításkor hozzá fűzött reményeket, nagyon öröndetes, hogy az előadók között egyre több fiatal szerepel.

A főtitkári beszámolóban is hangsúlyozom köszönetünket a szakosztályvezetőknek, a területi csoportok vezetőinek, továbbá a konferenciák szervezőinek, hogy munkájukkal hozzájárultak élénk társasági életünkhöz.

Tagtársaink évek óta ingyenes ellátmányként kapják meg az Országos Meteorológiai Szolgálattal közösen szerkesztett *Légkör* című folyóiratot. Köszönjük Ambrózy Pál társelnökünk főszerkesztői munkáját.

Tudománytörténeti Bizottságunk tagjai ebben az évben is lelkiismeretesen gondozták a Meteorológiai Múzeumot. Köszönjük Mezősi Miklós és Varga Miklós tevékenységét.

Szervezőtitkárunk, Pusztai Magdi gondos munkája nyomán Társaságunk működése mindig zökkenőmentes. Köszönettel tartozunk neki.

Külső kapcsolatainkat említve legelőször általában a MTESZ kerül szóba. Jelentős változásról ezen a területen sajnos nem tudok beszámolni. Továbbra is tagjai vagyunk az Európai Meteorológiai Társaságnak, az EMS-nek. Az EMS Tanácsának – a három állandó tag mellett – ismét lett magyar választott tagja Dunkel Zoltán személyében.

Közhasznú egyesületként szolgálunk kell kulturális örökségünk megóvását. Ennek keretében Túrkevényt és Debrecenben megemlékeztünk Hegyfokya Kabos klimatológusról. Szolnok

Megyei Jogú Város Önkormányzatának kezdeményezésére emléktábla került Bacsó Nándor szülőházára. Az emléktábla elhelyezésének megszervezésében és avatásában Társaságunk is közreműködött. Anként tisztelegtünk a beszámolási évben elhunyt Dobosi Zoltán professzor emlékének. Szombathelyi Területi Csoportunk emlékülést szervezett Péczely György klimatológus születésének 80. és halálának 25. évfordulója alkalmából.

Közgyűléseinkről. A májusi közgyűlésen megvitattuk a pénzügyi és a főtitkári beszámolót, valamint elfogadtuk a közhasznúsági jelentést. Szokás szerint szakmai kitüntetéseinket: a Steiner Lajos Emlékérmét, a Szakirodalmi Nívódíjat, a Berényi Dénes Emlékplapot és a Róna Zsigmond Alapítvány kamatait is ekkor adtuk át. Évzáró ülésünk egyben közgyűlés is volt, ahol az alapszabály módosítására került sor. A Hille Alfréd Díjat is akkor adtuk át a pályázaton legjobban szerepelt egyetemistának.

Az események felsorolása után **Társaságunk gazdálkodásáról és tagtoborzó tevékenységéről** is be kell számolnom. Mivel az Ellenőrző Bizottság jelentése részletesen elemzi helyzetünket, mindössze két gondolatot szeretnék kiemelni. Tagtársaink, különösen szombathelyi tagtársaink aktív tagtoborzó tevékenysége nyomán Társaságunk fennmaradása hosszú évekre biztosítottnak tűnik. Jogi személyiségű tagjaink száma továbbra is kettő: az Országos Meteorológiai Szolgálat és a Magyar Honvédség Geoinformatikai Szolgálata. Köszönjük támogatásukat. Ugyanakkor egyre aggasztóbb gazdasági helyzetünk. Vagyonunk fogyásának megállítására valamennyiünk összefogására szükség lenne.

Az MMT az Alapszabály értelmében az alábbi közhasznú tevékenységeket végzi:

- tudományos tevékenység, kutatás;
- nevelés, oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- a kulturális örökség megóvása;
- környezetvédelem;
- és az euroatlanti integráció elősegítése.

A közhasznúság jegyében:

- tudományos konferenciákat, szakmai rendezvényeket és előadóüléseket szerveztünk;
- nevelési, oktatási, képességfejlesztési munkát végeztünk, előadóüléseken hallgattuk meg fiatal tagtársainkat, és ifjúsági szakosztályunk önképzőköri üléseket szerveztünk, pályázatokat írtunk ki fiatal kutatók szakmai tevékenységének támogatására;
- ismeretterjesztő tevékenységet végeztünk a *Légkör* című, egyetlen magyar nyelvű meteorológiai folyóirat szerkesztésében és terjesztésében való közreműködéssel;
- szolgáltuk kulturális örökségünk megóvását, ápoltuk elődeink emlékét, az aktuális évfordulók kapcsán megemlékeztünk híres magyar meteorológusok szakmai tevékenységéről, közreműködtünk a Meteorológiai Múzeum gyűjteményének bővítésében, a kiállítás anyagának gondozásában;
- környezetvédelmi tevékenységünk keretében előadóüléseket tartottunk, szakmai ankétokat és konferenciákat szerveztünk;
- az euroatlanti integráció elősegítése keretében kapcsolatban állunk európai társaságokkal, aktívan közreműködünk az Európai Meteorológiai Társaság munkájában.

6. Számviteli beszámoló

A szervezet megnevezése: Magyar Meteorológiai Társaság,

A szervezet címe: 1027 Budapest, Fő utca 68.

A szervezet adószáma: 19815826-2-41

**Kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezetek
közhasznú egyszerűsített éves beszámolójának mérlege,
2009. év, adatok E Ft**

	A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév
1.	A. Befektetett eszközök	154	69
2.	I. Immateriális javak	33	36
3.	II. tárgyi eszközök	121	33
4.	III. Befektetett pénzügyi eszközök	0	0
5.	IV. Befektetett eszközök értékhelyesbítése	0	0
6.	B. Forgóeszközök	5848	4677
7.	I. Készletek	0	0
8.	II. Követelések	459	1104
9.	III. Értékpapírok	4794	3149
10.	IV. Pénzeszközök	595	424
11.	C. Aktív időbeli elhatárolások	1237	364
12.	Eszközök (aktívák) összesen	7239	5110
13.	D. Saját tőke	4024	2.563
14.	I. Induló tőke/jegyzett tőke	1042	1042
15.	II. Tőkeváltozás/eredmény	3784	2982
16.	III. Lekötött tartalék	0	0
17.	IV. Értékelési tartalék	0	0
18.	V. Tárgyévi eredmény alaptevékenységből (közhasznú tevékenységből)	-802	-1461
19.	VI. Tárgyévi eredmény vállalkozási tevékenységből	0	0
20.	C. Céltartalék	0	0
21.	F. Kötelezettségek	1597	1835
22.	I. Hosszú lejáratú kötelezettségek	1283	1311
23.	II. Rövid lejáratú kötelezettségek	314	524
24.	G. Passzív időbeli elhatárolások	1618	712
25.	Források (passzívák) összesen	7239	5110

Információ a mérlegadatokhoz:

Időbeli elhatárolások:

Aktív időbeli elhatárolás: 364 E Ft. *Mecenatúra pályázat EMS tagdíjra:* 124 E Ft (szerződés aláírás alatt). *Kincstárjegyek időarányos kamata:* 102 E Ft. *NCA 2009. évi támogatás 2. részlete:* 138 E Ft.

Passzív időbeli elhatárolás: 712 E Ft. *OMSZ 2010-es tagdíja:* 500 E Ft. *December havi könyvelési díj ami januárban lett kiszámlázva:* 34 E Ft. *SZJA 1% fel nem használt része, eltéve aVándorgyűlésre:* 178 E Ft.

Követelések: *Vevők:* 1104 E Ft (2009. év elején megérkezett a pénz nagy része). *APEH túlfizetés:* 4 E Ft.

Kötelezettségek: 1835 E Ft.

Hosszú lejáratú kötelezettség: 131 E Ft (benne van már az időarányos kamat is) Róna alapítvány

Rövid lejáratú kötelezettség: 524 E Ft. *Szállítók:* 149 E Ft. *ÁFA:* 214 E Ft. *SzJA, TB, decemberi bér:* 161 E Ft

**A beszámolólt Pusttainé Holczer Magdolna bejegyzett mérlegképes könyvelő készítette.
Nyilvántartási száma: PM 168451 A mérleg könyvvizsgálattal nincs aláíratva**

7. Az Ellenőrző Bizottság jelentése

Az ülésen az EB a vizsgált 2009. évről a szokásos évi ellenőrzést a már gazdaságilag lezárt adatok alapján vizsgálta az MMT titkárságán.

A taglétszám 2008. december 31-én 478 fő volt, belépett 86, kilépett, meghalt ill. törölve 14. Végeredményként a jelenlegi létszám kerekben 550 fő.

Az elmúlt évben a tagdíjfizetési morál érezhetően javult: 11 főnél volt 2 évi, 22 főnél 1 évi elmaradás. Az egyéni tagdíjából származó bevétel 136 E Ft-tal nőtt.

A bevételi oldalon csökkent a jogi tagdíj és az NCA támogatás a működésre. A tervezett bevételhez képest jelentősebb negatívumot eredményezett az, hogy csak egy kisebb rendezvény szervezésére került sor.

**Kettős könyvvitelt vezető egyéb szervezetek közhasznú
egyszerűsített éves beszámolójának eredménykimutatása,
2009. év, adatok E Ft**

	A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév
1.	A. Összes közhasznú tevékenység bevétele	10 785	5920
2.	1. Közhasznú célra, működésre kapott támogatás	379	1206
3.	a) alapítótól	-	-
4.	b) központi költségvetésből	-	-
5.	c) helyi önkormányzattól	-	-
6.	d) egyéb, ebből 1% 76	379	1206
7.	2. Pályázati úton elnyert támogatás	1 006	624
8.	3. Közhasznú tevékenységből származó bevétel	7 047	1468
9.	4. Tagdíjból származó bevétel 1.970 (egyéni és jogi)	2 001	
10.	5. Egyéb bevételek	383	621
11.	B. Vállalkozási tevékenység bevétele	0	0
12.	C. Összes bevétel	10 785	5920
13.	D. Közhasznú tevékenységek ráfordításai	11 587	7381
14.	1. Anyagjellegű ráfordítások	77	120
15.	2. Személyi jellegű ráfordítások	3 568	4370
16.	3. Értéksökkenési leírás	66	100
17.	4. Egyéb ráfordítások	7 741	2696
18.	5. Pénzügyi műveletek ráfordításai	129	95
19.	6. Rendkívüli ráfordítások	6	0
20.	E. Vállalkozási tevékenység ráfordításai	0	0
21.	1. Anyagjellegű ráfordítások	-	-
22.	2. Személyi jellegű ráfordítások	-	-
23.	3. Értéksökkenési leírás	-	-
24.	4. Egyéb ráfordítások	-	-
25.	5. Pénzügyi műveletek ráfordításai	-	-
26.	6. Rendkívüli ráfordítások	-	-
27.	F. Összes ráfordítás	11 587	7381
28.	G. Adózás előtti eredmény	-802	-1461
29.	H. Adófizetési kötelezettség	0	0
30.	I. Tárgyévi vállalkozási eredmény	0	0
31.	J. Tárgyévi közhasznú eredmény	-802	-1461

Tájékoztató adatok (E Ft-ban)

Megnevezés	Összeg
A. Személyi jellegű ráfordítások	4370
1. Bérköltség	3444
ebből: – megbízási díjak	385
– tiszteletdíjak	0
2. Személyi jellegű egyéb kifizetések	247
3. Bérjárulékok	679
B. A szervezet által nyújtott támogatások	50
Ebből: A korm.rend. 16.§ (5) bekezdése szerint kötelezettségként elszámolt és továbbutalt, ill. átadott tám.	0

A működési kiadások egyes tételei a takarékoságot figyelembe véve alig növekedtek.

A tárgyévi összeredmény -1.461 E Ft volt. **Az EB felhívja a közgyűlés figyelmét, hogy ha a hiány mértéke a 2008. és 2009. évinek megfelelően alakul, akkor a Társaság 2011. évi működése várhatóan egész évre már nem biztosítható.** (Részletes kimutatás mellékelve.)

Az MMT szakmai tevékenysége az előző évekhez hasonlóan, az Alapszabályban lefektetett elveknek megfelelően alakult. Továbbra is kiemelt aktivitást mutatott a Szombathelyi Területi Csoporthoz.

Az EB a könyvelési bizonylatokat és a leltári nyilvántartást rendszerben levőnek találta.

Folytatás a 46. oldalon

A MAGYAR METEOROLÓGIAI TÁRSASÁG HÍREI

Folytatás a 85. oldalról

Költségvetés:

Adatok ezer forintban!

Bevételek:	2008 tény	2009 tervek	2009 tény	2010 tervek	Megjegyzés
<i>Működés:</i>					
Egyéni tagdíj	495	600	631	1000	
Jogi tagdíj	1475	1300	1370	1400	
SZJA 1%	379	350	(254) 76*	300	*178 ezer eltéve vándorgyűlésre
	a				
MTESZ támogatás	0	0	0	0	
NCA tám. működésre	900	1000	500	500*	*2585 lett kérve
Mecenatura tám. tagdíjra	106	120	124	120	
Kamat	311	250	266	150	
Éghajlati pályázat	-	1000	1000	-	
Egyéb KH bevétel	342	2000	1070	500	
<i>Működés összesen:</i>	4 008	5620	5037	3970	
<i>Rendezvény</i>	6 777	1510	883	750	
Összes bevétel:	10 785	7130	5920	4720	

Bevételek:	2008 tény	2009 tervek	2009 tény	2010 tervek	Megjegyzés
<i>Működés</i>					
Anyag ktg., irodaszer	46	100	110*	100	*Ebből 108 ezer érem és tok költsége
Posta,telefon	353	350	302	350	
Pénzügyi, számv. szolg.	538	408	410	410	
Egyéb szolg.ktg.,internet	236	230	125	120	
Belf.kiküld.	0	12	36	30	
Bér	2 040	2040	2029	2040	
Megbízási díj	0	0	380	0	
Bérfjárulékok	685	685	679	594	
Könyvtalványok, díjak	199	25	30	55	
Éghajlati pályázati díjai	0	1000	1000	0	
Repi	39	40	29	50	
Étk. ktg.tér.	120	120	120	120	
BKV bérlet	83	108	90	0	
ÉCS	66	50	100	60	
MTESZ tagdíj m ²	795	850	784	800	
Bank ktg.	108	100	95	100	
Egyebek	72	52	109*	146	*OTD tám. 20 ezer, Bacsó tábla 30 ezer
EMS tagdíj	97	120	115	120	
Nem visszaig. ÁFA	115	400	229	250	
Összes működési ktg.	5 592	5690	6772	5345	
Rendezvényi kiadások	5 995	1440	609	700	
Összes kiadás	11 587	7130	7381	6045	
Működési eredmény	-1 584	-70	-1735	-1375	
Rendezvényi eredmény	+782	+70	+274	+50	
Tárgyévi összeredmény	-802	0	-1461	-1325	

MMT vagyon kimutatása 2009. december 31-én:

Kincstárjegyben	3 148 753 Ft	ebből	1 140 000 Ft	Róna alapítvány
Bankszámlán	401 862 Ft	ebből	106 613 Ft	Róna alapítvány
Pénztárban	22 659 Ft			
Összesen:	3 573 274 Ft	ebből	1 246 613 Ft	Róna alapítványé

8. Jelen közhasznúsági jelentést az MMT 2010. május 6-ai Közgyűlése elfogadta.

Major György akadémikus
elnök